

Сетите ли се ратова деведесетих док пратите вести из Украјине и Газе? Ако сте попут већине људи које знам, имате горак укус у устима. Јер ми смо били покусни кунџи у сличним експериментима. На нама је Запад вежбао ово што сада ради Путину и руским побуњеницима у Украјини.

Као што је ово што сада ради у Гази Израел већ радио у Либану. А када је упозорен да се за слична дела у Хашком трибуналу суди људима с простора бивше Југославије (а највише Србима), Израел је одговорио да ради „тачно оно што је 1999. године у СР Југославији радио НАТО”.

Не пада ми на памет да тврдим да смо увек били жртве. Играли смо различите роле на различитим котима у истим ратним трагедијама какве сада пратимо с релативне географске и емотивне удаљености.

Ми смо на сопственој кожи осетили шта значи бити предмет сурове ратне пропаганде. Тачно је да смо је и сами производили и да смо то скупо платили, али је сада брже препознајемо и дешифрујемо.

Све речи које служе као ратни обарачи нашле су се у употреби после рушења малезијског авиона над Украјином. Пре било каквих доказа о уплетености Москве, „Путинов злочин” и „Путинова ракета” постали су опште место у западним медијима. Почео је нови хладни рат и његови протагонисти траже да се изјаснимо јесмо ли с њима или против њих.

Неке клишее препознајемо (Путин разуме само језик силе, грми ових дана ратни извештач „Њујорк тајмса” из Сарајева), али има и нових тонова с тријумфалним призвуком какав деведесетих није владао.

Британски новинар кога су камере ухватиле како вршља по личним предметима погинуле деце с лета МХ17 мањак пијетета према жртвама правдао је тиме што на попришту трагедије није било полиције која би, као у уређеним државама, направила санитарни кордон око „стерилне зоне” којој новинари не би имали приступа.

Погрешио је, другим речима, јер му је дозвољено да буде ту, на месту „где правила не важе”, како се изразио. По тој логици би и за његов непристојни гест могао да буде крив Путин јер – да нема Путина, не би било руске подршке па самим тим можда ни руског отпора...

Без Путина би Колин Фрејжер можда остао беспрекорни професионалац каквим су га гледаоци Скаја некад сматрали.

Питам се да ли је Путин одговоран и за оно што смо управо сазнали о Тимотију Гартону Ешу, оксфордском професору с репутацијом „европског интелектуалца”. Путина је, каже ових дана, срео још 1994. на положају заменика градоначелника Санкт Петербурга и Рус му је још тада ишао на живце својом депласираном бригом за судбину 26 милиона Руса који су распадом СССР-а остали ван граница Русије.

Чудим се одсуству сваке политичке коректности у његовом опису Владимира Путина, „иритирајућег човечуљка” „пацовског лица”.

Стварно, Путин му толико личио на пацова? Ништа не каже о томе на коју животињу га подсећа израз лица украјинског премијера Јацењука, а надам се да никад нећемо ни сазнати. Политичке симпатије су једно, али да угледни историчар открије толико недолично личног става ми се чини управо гротескним.

А гротескно је реч коју западни новинари и политичари воле да користе за људе на истоку Украјине. Тамо наводно има много гротескног, почев од тога што су лешеве путника без дозволе Оебса с летње врелине склонили у хладњаче.

Реч гротескно ипак није пала на ум новинарки Би-Би-Сија која је јуче интервјуисала легендарног шефа Мосада у Израелу. Призоре из кланице зване Газа на екрану је на кратко сменио наизглед доброћудни деда који је рекао да је расположење грађана Израела поводом напада на Газу „управо изврсно”.

Али, ако Газа није ратни злочин, шта је уопште ратни злочин?

Рекла бих да је свет постао пун „места на којим правила не важе”. Изгледа да више не важе ни у Лондону, чији се популарни градоначелник Борис Џонсон нада да ће једног дана сменити Дејвида Камерона на месту шефа Конзервативне странке.

У оштрој конкуренцији објавио је ваљда најбестиднији ауторски текст поводом рушења малезијског авиона. Овај бивши новинар подсећа како су Американци 1988. године у пролазу Хормуз с ратног брода „Венсан” грешком оборили ирански путнички авион с 290 путника и 66 деце, али налази драстичну разлику између Американаца и Путина, који је по њему недвосмислено скривио смрт путника малезијског авиона. Американци су, каже, одмах поштено признали грешку и ваљано испитали несрећу.

Ништа није даље од истине и немогуће је да Џонсон то не зна: Американци су заташкавали и лагали док су год могли, прикривали доказе и приметали трагове да би команданта на крају наградили војном медаљом.

Овакав немар према истини бившег професионалног новинара није карактеристичан за редовно, мирнодопско време: овако се заиста лаже само у лову и – рату.

Само што Србија нема ниједног разлога да ступи у нови хладни рат који је увелико почео. Поготово нема разлога да се прикључи ономе што је наш лист назвао „ловом на Путина”. То би било незамисливо чак ни да Русији нисмо ништа дужни, ни данас, ни од пре сто година.

Наша је историја сурова и наша земља не сме да послужи као андрићевски „ситан крвав кусур” у трговини великих сила: не сме лакомислено да ступа у савезе против других

држава, ни оних с којима је била у сукобу, а поготово оних које јој никакво зло нису нанеле. Нити би то ико од ње смео да тражи ко претходно није корачао њеним стопама, у њеним ципелама.

Обратите пажњу на које се принципе међународног права Запад позива у Украјини. Када су се западне републике силом отцепљивале од бивше Југославије, западне земље су то поздрављале као чин самоопредељења и признавале као акт суверенитета.

Када су се Руси на истоку Украјине побунили против насилне смене власти у Кијеву, проглашени су терористима. Амерички потпредседник лично је долетео у Кијев да пружи подршку „антитерористичким операцијама” украјинске војске против руске мањине.

Када је УЧК кренуо у рат против српске државе на Косову, Вашингтон је прво послао НАТО да у том рату буде ваздушна подршка побуњеницима, а затим им је дао државу.

Када се Крим одлуком већине вратио Русији, у Бриселу и Вашингтону је одмах осуђена Путинова политика „голе агресије” и „анексије”.

Где је ту онда међународно право? Испада да је главна линија поделе на америчке клијенте и оне који то тек треба да постану. У бившој Југославији је важио само принцип да сви могу да се отцепе од Срба, али да Срби не могу да се отцепе ни од кога а да их НАТО не бомбардује.

Да би осудио референдум на Криму, амерички председник Барак Обама измислио је непостојећи референдум на Косову. Кад се Путин позвао на право да штити Русе, Хилари Клинтон и Тони Блер у њему су одмах видели новог Хитлера.

Србија је деведесетих кажњена и када је покушала да буде Русија и када је покушала да буде Украјина. Које је право довољно еластично да то објасни?

Када је подржавала Србе у Хрватској, као што Русија подржава руску мањину у Украјини, Срби су за казну протерани из Хрватске. Србија је кажњена и када је покушала да задржи Косово, као што Украјина сада покушава да сачува исток земље.

Нашим је грађанима дах стао када је амерички амбасадор затражио од Александра Вучића да му потврди своју приврженост принципу територијалног интегритета у случају Украјине.

Каква смелост да Америка на нашем тлу тестира принцип који је управо Америка на нашем тлу тријумфално погазила!

(Политика)